

25 SEPT 2025

Nome kommune
Ringsevja 30
3830 Ulefoss

Helgen 23. september 2025

Høringsuttalelse valg av alternativ for Fensfeltet grønn mineralpark

Takk for anledning til å gi innspill til Samfunnsutviklingsutvalgets to forslag til lokalisering av Fensfeltet grønn mineralpark. Som grunneiere har vi noen innspill til alternativ Bærvanna, og ber om at de tas med i den videre saksbehandlingen.

Som grunneiere har vi kommunisert utfordringen med samarbeidsavtalen gjentatte ganger i møter med kommunen. Det oppleves særdeles inngripende å bli involvert sent i prosessen og måtte følge den tett opp når man ikke selv ønsker å avse egen eiendom. De eventuelt berørte grunneierne bør få stå i et valg i den videre prosessen om erstatningsareal (inkl. økonomisk kompensasjon) og salg av eiendom. Med dette mener vi av bl.a. lik verdi, beskaffenhet, tilgjengelighet/adkomst og med like rettigheter til bl.a. jakt, fiske og hogst som på nåværende eiendom. Kommunen bør så snart som mulig starte arbeidet med å skaffe til veie erstatningsareal f.eks. i samarbeid med gruveselskapene. Dette handler om både økonomiske og moralske forpliktelser til å finne løsninger dersom areal skal erverves.

Slik deponiet er tegnet inn i konsekvensutredningene (ut fra den kunnskapen som er gjort tilgjengelig fra mineralselskapene), vil Helgen og omkringliggende områder i andre kommuner (f.eks. Skien), bli liggende under en stor demning på 205 meter. REN opplyste i MDG sitt åpne møte 22. september 2025 at det vil være tørre masser, men svarte på direkte spørsmål under Fensdagene at det ikke vil være tak over de tørre massene. De tørre massene vil da per definisjon bli våte masser over tid. Det vil si at det vil være en demning med våte masser på 205 meter som vil rage i terrenget og med stor sannsynlighet være en sikkerhetsrisiko. Vi frykter at konsekvensen vil bli færre innbyggere til både Helgen og omkringliggende områder. Den direkte lønnsomheten i prosjektet for Nome kommune er, som kjent og kommunisert i bl.a. Fensstrategien, nye innbyggere.

Som kjent er det gjort enkelte kartlegginger av kvikkleire i Helgja. Vi er bekymret for konsekvenser som f.eks. bevegelse i massene dersom areal i og rundt Bærvanna skal bearbeides ved sprengning eller annet arbeid. Dette er noe som må utredes nærmere og grundig før en evt. foretar nye tiltak.

Som innbyggere i Helgja, vil vi påpeke behovet for avbøtende tiltak dersom det blir gruve drift i Nome kommune. Nome kommune burde hatt fokus på avbøtende tiltak og kompensasjon for innbyggerne og kommunen heller enn å legge frem høringer på et område med bekreftede naturverdier på nasjonalt og internasjonalt nivå. Området har

en kritisk negativ konsekvensgrad som er vanskelig å oppnå på et så stort areal og hvor arealet i tillegg ligger mellom to verneområder.

Det er foreløpig tidlig i prosessen med Fensfeltet, og derav er veldig mye fortsatt uavklart. Dette har blitt bekreftet gjennom konsekvensutredningene. Det påpekes at mye kan endres underveis i prosessen, og det poengteres at konsekvensutredningene er basert på «ut fra det vi vet til nå». Vi ber politikerne vente til vi har fått mer kunnskap om tiltakene og derav konsekvensene før det tas et arealvalg, samt å ikke la nasjonale og internasjonale naturverdier gå tapt for all framtid.

Oppsummert er våre innspill dersom mineralparken blir en realitet:

- Grunneierne må stå i valget mellom erstatningsareal (inkl. økonomisk kompensasjon) og salg
- Vi er bekymret for fraflytting fra Helgja
- Grunnforholdene i Helgja må undersøkes nærmere bl.a. med tanke på kvikkleire og konsekvenser
- Nome kommune bør i den videre prosessen ha fokus på tilflyttingsinsentiver, avbøtende tiltak og kompensasjon fremfor ønsker/krav fra gruveselskapene
- Lytt til faglige råd, og vent med et arealvalg

Vi ber om en tilbakemelding på at høringsuttalelsen er mottatt.

Med vennlig hilsen

Marianne Dahlseng og Morten Langeland

Gårds- og bruksnummer 59/4